

[Justitsministeren]

Det er baggrunden for, at jeg allerede sammen med Direktoratet for kriminalforsorgen har taget spørgsmålet op og bl.a. iværksat en nærmere undersøgelse af administrationen af reglerne om udgang og prøveløsladelse. Der er tale om et omfattende arbejde, som skal klarlægge, om ordningerne administreres nøje individuelt ud fra en vurdering af misbrugsrisikoen, og jeg har bedt direktoratet om at udarbejde et egentligt katalog over, hvilke muligheder der kunne være for en opstramning af praksis ved administrationen af disse ordninger.

Jeg mener, det er helt berettiget, at borgerne og politikerne stiller krav til en tæt styring og nøje administration vedrørende disse goder for de indsatte i vore fængsler. Det er helt nødvendigt af hensyn bl.a. til ofrene for forbrydelser, udsatte grupper i samfundet, i det hele taget af hensyn til den tryghed, som er vigtig i hverdagen. Så det sigte, som beslutningsforslaget fra Fremskridtspartiet vel kan siges at være et udtryk for, er jeg ikke uenig i.

Men når jeg skal kommentere forslaget om en skærpelse af reglerne om prøveløsladelse og udgang, synes jeg, det er vigtigt at huske på, hvordan det forholder sig med omfanget af det misbrug, som finder sted af disse ordninger, og også se på misbrugets karakter. Og heldigvis viser tallene, at der er tale om en meget lav misbrugsprocent. Det er overordentlig sjældent, at indsatte på udgang begår ny kriminalitet, det svinger omkring 0,3 pct.

Hvad så med prøveløsladelse? Ja, her ligger det sådan, at ca. 90 pct. af dem, der kan prøveløslades, også bliver det. Næsten alle indsatte, der sidder i de åbne fængsler, bliver løsladt på prøve, og af dem, der har begået mere alvorlige forbrydelser, og som har fået længere straffe og derfor typisk sidder i de lukkede fængsler, løslades omkring 75 pct. før fuld afsoningstid.

Der foreligger for så vidt ingen undersøgelser, der specifikt går på, i hvilket omfang prøveløsladte begår nye strafbare forhold netop i den fastsatte prøvetid. Imidlertid foretager kriminalforsorgen generelle recidivundersøgelser med henblik på at klarlægge tilbagefaldet til kriminalitet. Man arbejder med observationsperioder på to år fra løsladelsestidspunktet, hvilket svarer til den typiske prøvetid. Den seneste undersøgelse på området, som er offentliggjort i kriminalforsorgens årsberetning for 1987, viser, at omkring halvdelen af de fæng-

seldømte, som blev løsladt på prøve, efter at have udstået to tredjedele af straffen begik ny kriminalitet inden for dette tidsrum. Jeg mener også, dette tal maner til eftertanke og til nærmere analyser.

Når man, som vi gør det i dag, diskuterer ordninger som udgang og prøveløsladelse, er det nødvendigt at gøre sig klart, hvilket formål der ligger bag disse institutter. Ser vi på udgangen først, er det jo sådan, at der findes mange forskellige typer af udgang, men de mest almindelige er udgang til, at man kan holde kontakt med familien, og udgang til at arbejde eller modtage undervisning uden for fængslerne.

Begge former har altså det klare formål at forbedre de indsattes muligheder for at klare sig uden kriminalitet efter løsladelsen. Samfundet skal naturligvis prioritere indsatsen over for ofre og skadelidte i forbindelse med forbrydelser, men efter min opfattelse har samfundet også en betydelig interesse i, at de kriminelle – efter afsoningen af en straf – holdes fri af ny kriminalitet, og her tror jeg, at forholdene for de indsatte i forbindelse med afsoningen spiller en afgørende rolle.

Ud over at begrænse risikoen for kriminalitet medvirker udgangsinstuttet også til at forhindre en forræelse af fængselsmiljøet med de følger, som det har for den enkelte indsatte. Et helt lukket fængselsystem, som vi kender en række steder i udlandet, kan godt være fremmede for aggressivitet og hadefuldhed både mellem de indsatte indbyrdes og mellem de indsatte og personalet. Vi har i udlandet oplevet en række eksempler på ganske voldelige begivenheder, som i virkeligheden har understreget dette. Det er ikke noget, som man efter min opfattelse bør tilstræbe her i landet, og som nogen kan være tjent med, for den indsatte, som er produktet af et sådant system, vil typisk være langt farligere ved løsladelsen end ved indsættelsen. Allerede i dag er det efter de gældende regler en forudsætning for udgang, at der ikke kan antages at være fare for misbrug. Der skal udvises en særlig forsigtighed ved misbrugsvurderingen, hvis man har at gøre med indsatte, som er dømt for farlig kriminalitet, og det kan f.eks. være brandstiftelser, grove volds- og sædelighedsforbrydelser eller berigelsesforbrydelser forbundet med vold.

Naturligvis skal der også anlægges en skærpet vurdering over for indsatte, som under en